

Handläggare: Helena Altvall
Telefon: 508 25 004

Till
Socialtjänstnämnden

Skrivelse angående utvecklingsmedel och projektbidrag

1 bilaga

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar som skrivelsen.

Dag Helin

Tina Heinsoo

Sammanfattning

I en skrivelse till socialtjänstnämnden föreslås att förvaltningen får i uppdrag att lämna en redogörelse för de senaste fem till tio årens projektmedelstilldelning till Stockholms stad för socialt arbete. Redogörelsen föreslås inkludera vad medlen har bidragit till i fråga om ordinarie verksamhet i staden centralt eller i stadsdelsnämnderna.

Socialtjänstförvaltningen redogör i ärendet för nuvarande större finansiärer av projekt- och utvecklingsmedel samt för vissa erfarenheter av senare års projektverksamhet. Förvaltningens sammanfattande bedömning är att en stadsövergripande och historisk kartläggning av projekterfarenheter inom det sociala området skulle vara mycket resurskrävande och utfallet tveksamt. Samlade resultat från projekt och reguljär verksamhet kommer på ett strukturerat sätt att analyseras av förvaltningens nya enhet Preventionscentrum Stockholm. Förvaltningen anser att man bör avvakta utformningen av enhetens arbete innan man tar ställning till ett eventuellt uppdrag om effekterna av utvecklingsmedel och projektbidrag. I så fall behöver resurser avsättas och en arbetsplan som preciserar syfte, arbetsmetod, avgränsning, tidsplan mm upprättas.

Skrivelsen

I en skrivelse till socialtjänstnämnden (SotN) 2008-03-18 föreslår Karin Rågsjö (v), Abdo Goriya (s) och Gertrud Brorsson (mp) att förvaltningen får i uppdrag att lämna en redogörelse för de senaste fem till tio årens projektmedelstillsättning till Stockholms stad för socialt arbete. I redogörelsen ska ingå vad medlen har bidragit till i fråga om ordinarie verksamhet i staden centralt eller i stadsdelsnämnderna. Bakgrunden är att Stockholms stad genom åren, oavsett politisk majoritet, erhållit betydande projektmedel för att vidareutveckla verksamheter och implementera nya metoder men att kunskapen om effekterna är bristfällig. Skrivelsen biläggs.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har beretts inom avdelningen för Stadsövergripande sociala frågor/staben.

Förvaltningens synpunkter

Socialtjänstförvaltningen är enig med innebörden i skrivelsen att kunskapen om vad som gjorts och uppnåtts inom ramen för projektverksamheterna kunde utvecklas. Alla projekt gör i regel någon form av slutdokumentation och vissa utvärderas och följs upp men kunskapen om samlade projekterfarenheter inom specifika områden har sina brister.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen beviljar för närvarande medel inom områdena skyddat boende, kvinnojourns verksamhet, hedersrelaterat våld, stöd till anhöriga och förebyggande och tidiga insatser i socialt arbete. SotN har sökt och erhållit medel inom samtliga dessa områden för ett flertal projekt under senare år. I ansökan beskrivs hur insatsen är tänkt att fortsätta efter bidragstidens slut, plan för uppföljning samt beskrivning av hur utvärdering av insatsen kommer att göras. Projekten avrapporteras successivt både till SotN och till länsstyrelsen. Rapporterna visar som regel positiva effekter på verksamheterna på metodutveckling, samverkan mellan olika aktörer, igångsättning av nya verksamheter mm.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsens projektmedel har framför allt avsett grupperna äldre, personer med funktionshinder och långvarigt sjuka samt anhöriga till dessa. Vidare har socialstyrelsen fördelat projektmedel till bl.a. frivilligorganisationernas arbete med drog-förebyggande verksamheter. Socialtjänstnämnden har sökt och erhållit medel för bl.a. olika hemlöshetsprojekt och metodutveckling.

Kompetensfonden

I samband med bokslut för år 2002 beslutade Stockholms kommunfullmäktige att inrätta en s.k. ”kompetensfond” och avsatte 2 mdkr för åren 2003-2006 för ändamålet. Fonden syftade till att genom kompetens- och metodutveckling skapa långsiktiga förändringar i Stockholms stad. Samtliga insatser skulle vara av engångskaraktär och leda till att stadens kostnader på lång sikt skulle sänkas och att ökade kostnader skulle motverkas.

Totalt har kompetensfonden under projektperioden finansierat ca 570 projekt/insatser. Insatserna har berört samtliga förvaltningar och flertalet bolag. Sammanlagt genomfördes ca 420 000 utbildnings-/kompetensutvecklingsdagar. Omräknat innebär det 1 860 helårsarbeten. Institutet för Kommunal Ekonomi vid Stockholms universitet genomförde under år 2007 en samlad utvärdering som finns redovisad i en slutrapport.

Psykiatri och socialtjänst (s.k. Miltonpengar)

Under åren 2005-2006 avsatte staten sammanlagt 65 mnkr för projekt mellan Stockholms läns landstings psykiatri och beroendevård samt socialtjänsten i Stockholms stad. Ca 25 projekt initierades och finansierades till stor del med dessa medel och en del av projekten fortgår fortfarande och vissa har permanentats.

Socialstyrelsens uppföljning ”Satsning på psykiatri och socialtjänst 2005-2006” framhåller positiva resultat såsom att kunskapen om psykiskt sjuka och funktionshindrade personers behov har förbättrats, samverkan mellan olika aktörer har stärkts, boendeinsatser utvecklats mm. Mindre lyckade resultat har varit att brukarperspektivet varit otillräckligt, att slutenvården inte utvecklats och att kompetensutvecklingen varit otillräcklig.

Socialstyrelsen drar slutsatsen att punktinsatser med statliga projektmedel endast i mycket liten grad bidrar till att långsiktigt lösa resurs-, kompetens- och strukturproblem inom psykiatrin och socialtjänsten. Sådana förändringar behöver bedrivas systematiskt under flera år. Det avgörande är enligt Socialstyrelsen att kommuner och landsting ser till att det finns tillräckliga resurser för en fortsatt utveckling inom området.

EU finansierade projekt

Staden har deltagit och deltar i flera projekt som drivs med medel från ESF, Europeiska Sociala Fonden. Till dessa hör bl.a. ”Jobbnätet” som drivs av arbetsförmedlingen, ”Samverkan mot Trafficking” som bygger på en samverkan mellan myndigheter och Kvinnoforum, ”Stockholm Matchning” som drevs i samarbete mellan Stockholm och fyra kranskommuner samt projektet ”Ungas yrkesrevansch” som drevs av Stockholms hantverksförening. ESF-bidragen uppgår till förhållandevis stora belopp men det finns dessvärre ingen

sammanställning av projekt som finansierats med sådana medel och som de sociala verksamheterna på ett eller annat sätt deltagit i eller gynnats av.

Några erfarenheter

Syftet med projekt är att de ska tillföra och stimulera något som är viktigt men som inte ryms inom den reguljära budgeten. Många lyckosamma förbättringar av ordinarie verksamhet har utvecklats som en direkt följd av projektsatsningar. Exempel på sådana verksamheter är tak över huvudet garantin (TÖG) som med kompetensfondmedel utvecklats först till ett härbärgesteam och härnäst utvecklas till en reguljär hemlöshetsjour samt Skyddsnetet som startade som ett projekt finansierat med medel från kompetensfonden och numera är en reguljär verksamhet på enheten för hemlösa som ger utbildning i ”körkort för boende”.

Behandlingsenheten startade med medel från Folkhälsoinstitutet ett projekt mot spelberoende. Projektet resulterade i att rådgivning och konsultation mot spelberoende numera ingår i den ordinarie verksamheten. Prostitutionsenheten startade ett projekt mot prostitution på nätet med medel från kompetensfonden och numera ingår det i ordinarie verksamhet att spåra hemsidor för nätprostitution samt erbjuda hjälp medelst elektroniska vykort.

Med medel från Kompetensfonden och från Länsstyrelsen har Stockholms stad under de senaste åren utvecklat ett antal bedömnings- och uppföljningsinstrument inom de flesta av socialtjänstens verksamhetsområden. Till dessa hör ASI för missbruksområdet, DUR för socialpsykiatri, ADAD/SAVRY för ungdomsområdet, BBIC för barn- och ungdomsområdet samt FLAI för flyktingmottagande/arbetsmarknad. Allmän kan sägas att användningen av dessa bedömningsinstrument redan nu förbättrat den kvantitativa uppföljningen samt att de ger förutsättningar för en mera långsiktig uppföljning och utvärdering av det kvalitativa innehållet och effekterna av verksamheterna.

En annan kategori är projekt som haft ett klart avgränsat uppdrag och i detta varit framgångsrika. Till den kategorin hör Centralstationsprojektet som hade till uppdrag att söka upp och motivera hemlösa att söka vård. Det uppsökande arbetet var framgångsrikt och fler klienter sökte hjälp hos enheten för hemlösa. I några andra projekt har erfarenheterna och resultaten varit goda men av olika anledningar har dessa inte kunnat implementeras i reguljär verksamhet i regel beroende på att budgetmedel saknats.

Listan kan förlängas och olika alternativa indelningar eller kategorier av projekt kan övervägas.

Slutsats

Med medel från olika finansieringskällor har en mängd olika projekt inom stadens sociala verksamheter genomförts. Varje projekt har som regel avrapporterat vad

man gjort och vad man uppnått. Kunskapen om effekterna av enskilda projekt är därigenom förhållandevis god. De flesta projekt har haft stor betydelse för verksamheten och många har inneburit avgörande kunskapshöjning och metodutveckling. Med de pressade budgetramar som verksamheterna har idag är utrymmet att pröva nya idéer eller systematiskt arbeta kunskapshöjande mycket begränsat. Man kan generellt dra slutsatsen att projekten många gånger haft en banbrytande betydelse. Gränsen mellan projekt och reguljär verksamhet är dock ofta flytande och man kan inte avgöra vad som varit en direkt effekt av projektet och vad som hade utvecklats oavsett projektinsatsen. Detta försvårar analysen av vad projektmedlen bidragit till.

Förvaltningen har ingen färdig kunskapssammanställning om projekt som genomförts under tidigare år och som numera är avslutade. Förvaltningens kunskap om projekt som genomförts och som pågår på stadsdelarna är likaså långt ifrån heltäckande.

Mot bakgrund av dessa omständigheter anser förvaltningen att det är tveksamt att genomföra ett sammanställnings- och analysarbetet i enligt med skrivelsens förslag. Att kartlägga tilldelningen av projektmedel inom det sociala arbetet i staden är en mycket omfattande uppgift. Varje nämnd svarar för sina egna projektansökningar och projektuppföljningar. Socialtjänstförvaltningen har i nuläget ingen samlad information om projekt och vad dessa resulterat i särskilt vad avser mindre projekt. Att dessutom gå tillbaka i tiden 5-10 år är en mycket omfattande uppgift. Större projektsatsningar som gjorts med exempelvis länsstyrelsemedel eller Miltonpengar har förvaltningen dock god kunskap om. Några projekt har varit direkt stadsövergripande såsom implementeringen av preventionssamordnare och Mobilisering mot narkotika (MoB) och resultaten från dessa har i särskild ordning presenterats för SotN.

Samlade resultat från projekt och reguljär verksamhet kommer på ett strukturerat sätt att analyseras av förvaltningens nya enhet Preventionscentrum Stockholm. Förvaltningen anser att man bör avvakta utformningen av enhetens arbete innan man tar ställning till eventuellt uppdrag om effekterna av utvecklingsmedel och projektbidrag. I så fall behöver resurser avsättas och en arbetsplan som preciserar syfte, arbetsmetod, avgränsning, tidsplan mm upprättas.